

Disputatio medica inauguralis continens varias, ex singulis medicinae partibus desumptas, positiones

<https://hdl.handle.net/1874/341837>

9

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
CONTINENS

Varias, ex singulis Medicinæ partibus
desumptas, positiones.

QUAM
SUMMO FAVENTE NUMINE
Ex auctoritate Magnifici Rectoris,
D. HERMANNI WITSII,

S. S. Theol. Doctoris, ejusdemque in Inclyta Academia Ultrajectina
Professoris Ordinarii, & Ecclesiæ ibidem Pastoris facundissimi,

NEC NON

*Amplissimi Senatus Academici Consensu, & Alma
Facultatis MEDICÆ Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS

Summisque in scientia MEDICA Honoribus, & Privilegiis
ritè, & legitimè consequendis,

Publica disquisitioni Examinandam exponit

HENRICUS REINERS, ZWOLLANUS.

Ad diem 7. Junii, loco horisque solitis.

ULTRAJECTI,

Ex Officinâ FRANCISCI HALMA, Academiae
Typographi, clb Idc Lxxxvi.

*Plurimum Venerandis, Exercitatisimis, doctrinâ, morum-
que integritate conspicuis VIRIS.*

D. WOLTERO CONRADI,

Apud Campenses dispensatori Mysteriorum Divinorum fidelissimo, dif-
fertissimo, nec non in Lingua Sancta versatissimo.

D. MARTINO REINERS, } Fratribus omni ho-
D. JOHANNI REINERS, } nore ac reverentia
dignis.

Illi insigni doctrinâ pietateque exulto, S. S. Theologiæ Candidato. Huic
apud Zwollanos Mercatori solertissimo, vigilantissimo.

D. THEODORO HENRICO PIETSCH,

Medicinæ Lingæ Doctori peritissimo, in rebus chymicis versatissimo,
per affinitatem Fratri, nunquam non honorando.

UT ET

Pietate Spectato VIRO

D. LAURENTIO de LANGE,

Lugduni Batavorum Ovium Christi Pastori vigilantissimo, non solum
mirâ elegantis Sermonis facundiâ difertissimo, verumetiam Theologo pio,
profunde ac solide docto, Amico suo familiarissimo, omni honoris ge-
nere, mihi in perpetuum prosequendo.

NEC NON

*Excellentissimis, omni disciplinarum & artium genere cultissimis, mo-
rumque venustate & prestantia pollentissimis Viris-juvenibus*

D. JOHANNI WICHERLINCK, } Illi J. U. D. Huic
D. CASPARO LANGENHERT, } L. A. M. ut & Phi-
losophiæ Doctori
acutissimo, propter in me collata multa beneficia, omni honoris, & ob-
servantiæ cultu, semper excipiendis.

*Inaugurales hasce pagellas in debita obser-
vantia signum*

D. D. D.

HENRICUS REINERS,

Auctor.

PROOEMIUM.

Lectori Candido.

S.

Arias Meditabar Benevole Lector materias, ex quibus mihi aliquam seligerem, satisfacturus legibus Academicis, diu anceps animi hesi, quamnam ex morborum numero publico examini subjicerem. Cum autem ab aliquot jam retro annis, quibus in Academia Lugdunensi degi, studiorum ergo, omnes ex præcipuis ventilata sint materie, quas non lubenter repeterem, malim enim nomen meum inglorido extinguui Fato, quam laudem mihi ullam alienis laboribus comparari. Inclarnuerat jampridem condiscipulis meis, me pro Inaugurali disputatione mea conscripturum de natura februm intermittentium continuarumque; sed mihi opus hoc laboris esset immensi, ita certe invidiæ plenissimum foret, si mihi juveni tanti ponderis opus aggredienti, cruda quedam excidissent; itaque persuasus VIRI Incomparabilis isthoc ab opere destitui, progressus simpliciter per positiones ex quibusvis Medicina partibus desumptas, non verborum sententiarumque lenocinio exornatas, (qua in re me ne mediocriter quidem versatum esse probe scio) verum ad res potius spectantes. Ut autem plus equo mea non exorbitet præfatio, ne ipso porticus ædificio major evadat, quod ab arrogantia labe non valde remotum esset, hisce finem faciam vale.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
CONTINENS

Varias, ex singulis Medicina partibus desumptas positiones.

DE MEDICINA IN GENERE PRÆCOGNITA.

- I. Edicina est scientia eorum omnium, quæ in corpore humano *ordinariè* fiunt, aut *extraordinariè* esse, vel fieri possunt.
- II. Hacce ex definitione sequi videtur, medicos rerum philosophicarum imperitos, ad capiendam experientiam plane ineptos esse.

EX ANATOMIA.

- I. **A**ccuratissimam requiri corporis humani fabricæ cognitionem, ad hominem à statu sano desectentem pristinae sanitati restituendum, negamus.
- II. Resultus Epiglottidis, cum cibum deglutimus, per vim Elasticam explicari potest.
- III. Igitur tam anxie musculos depressores, levatoresque quærere non opus esse existimo.
- IV. Uvulam esse plectrum vocis musicæve, nulla ratione constat.
- V. Verum eâ oblata aerem aliquo alio modo reflecti, haud diffido.
- VI. Mesenterium, omentum, ventriculum, non plures habere membranas, quam tres five duas, nullus Anatomicorum solide hæcenus demonstravit.
- VII. Ductus Pancreaticus biliferusque non semper concurrunt, antequam intestinum Duodenum ingrediuntur.
- VIII. Neque semper verum est, ductus hos inseri intestino Duodeno.
- IX. Vasa

I N A U G U R A L I S. 5

IX. Vasa lactea in intestinis crassis non dari, quia ab Anatomicis non inveniuntur, nego.

X. Verum tanta in copia dari vasa lactea quam in intestinis tenuibus, & etiam tam magna sive patula esse, non facile concederem.

XI. Basi cordis adhærere copiosum adipem, autopsia satis docet.

XII. Verum necessario adipe isto opus fuisse, ne fibrillæ exarescerent cordis, negamus.

XIII. Aorta rectâ lineâ non ascendit ad caput, sed cum ex corde egreditur facit aliquam repanditatem.

XIV. Ergo male dividitur in truncum adscendentem, & descendentem.

XV. Dantur arteriæ arteriarum.

XVI. Ad urinam propellendam, non opus est, ut substantia ureterum sit musculosa.

XVII. Nam illius propulsio, (quanquam ureteres tortuose incedant) per pressionem explicari potest.

E X T H E O R I A.

I. **S**eparatâ materiâ, *Cartesio primi Elementi, Aristotel. vero æthereâ* dicta, concoctio ventriculi, effervescentia quæ fit in corde, imo prima digestio sive putredo, à nemine explicari potest, quanquam omnia cætera requisita adsunt.

II. Diversos cibos assumere uno convivio aliquando conducit, aliquando vero non.

III. Claudicat ergo proverbium istud, sanis omnia sana.

IV. Omnia quæ evomuntur, ex ventriculo ejici nego.

V. Verum quædam per vasa lymphatica venire, rationi consonum est.

VI. Flatus sive Borbyrigmi ex duplicatura mediastini provenire, nullâ ratione probari potest.

VII. Neque semper ex ventriculo proveniunt.

VIII. Non requiritur ad separationem chyli à fœcibus in intestinis effervescentia bilis, succique pancreatici.

6 DISPUTATIO MEDICA

IX. Hujus succi an præcipua vis sit acida, an vero salsa, five alia, adhuc sub judice lis est.

X. Qualis est sanguinis, tales sunt humores ab eo separati.

XI. Sequitur ergo, lympham pancreaticam respectum habere ad sanguinem, quo ille est acidior, eo & lymphæ erit, & vice versa.

XII. Nutritio partium solidarum non fit rubicundo sanguine; sed chylo.

XIII. Ad quarum nutritionem, non indigemus omnis generis particularum.

XIV. Verum materia chylosa quasi indifferens reperit in omnibus partibus nostri corporis diversum fermentum.

XV. Nihilominus omnes particulæ chylosæ non æque aptæ sunt ut transmutentur in os, cartilaginem &c. sed aliæ aliis aptiores.

XVI. Omnes homines post pastum refrigerescere falsissimum est, quanquam sine omni dubio cum chylus appellitur ad sanguinem, motus ipsius aliquo modo retardatur.

XVII. Quicumque statuit inflammationem ab imposito aliquo medicamento, certo certius sequuturam esse; ostendere videtur se naturam inflammationis non plane intelligere.

XVIII. Quæ tantum fortuita est, adeoque non ab intemperie dependens.

XIX. Causa inflammationis non est sanguis extravasatus.

XX. Verum sal potissimum poros suæ figuræ non accommodatos, obstruens non omnino, sed quadantenus, ut per reliquias eorum nil nisi materia æthereæ fluere queat.

XXI. Medicamenta universalia dari respectu obstructionum affirmamus.

XXII. Quæ constant particulis volatilibus pungentibus atque ad latera scindentibus.

XXIII. Perit ex his ergo fundamentum specificorum.

XXIV. Præcipua respirationis, & expirationis organa sunt musculi abdominis, & diaphragmatis.

XXV. Non vero musculi thoracis, neque pulmones, attamen aliquid tribuere musculos thoracis, quanquam parvi sit momenti, non inficias ire possum.

XXVI. Men-

XXVI. Menses a sola multitudine sanguinis, quam obtendunt oriri non mihi videtur, quoniam multa animalia deberent hunc fluxum pati, imo viri ipsi æque ac foeminae.

XXVII. Virgines posse fecundari, quanquam Lunæ tributum non solverint rationi non contrariatur.

XXVIII. Humidum qua humidum, in corpore sano superfluum peccare potest.

XXIX. Hinc facile elucescet, quam aberrant a via homines, qui se se quotidie bis, ter, imo quater ingurgitant ad gulam usque, potu Coffeæ, Theæ, qui mos est abominabilis, præsertim pro sexu foemineo, qui suis passionibus magis indulgent virili sexu, stultæ honoris imaginarii captationis ergo.

XXX. Ex potu isto nimio, oriri posse, Hydropem, obstructions mensium, chlorosin, imo omnes morbos frigidos, petenti explicabo.

EX PRAXI.

I. **H**ydrops essentia consistit in obstructionibus, ruptionibusque vasorum lymphaticorum.

II. Hinc corrui differentia Hydrops a Baccho, vel Venere provenientis.

III. Nam una eademque est causa, una eademque curatio: nisi differret secundum majus & minus, hoc est respectu ruptionis vasorum lymphaticorum, & pertinaciæ obstructionum.

IV. Nihilominus varium est, quodcunque jactant *Medici*, se habere remedium universale contra hydropem.

V. Hujus curatio non est aquarumeductio.

VI. Quæ si subito fiat, potius est acceleratio ad mortem.

VII. Nullam dari manifestiorem viam, per quam materia Hydropem constituens per alvum excerni queat, quam per Pancreas, non videtur.

VIII. Puto multo manifestiores vias esse per poros intestinorum vesicæ, superficiei ventris, quanquam per illam difficillime fiet, propter membranas valde crassas ventrem obtegentes.

IX. Atque ex his puto constare certissime, solummodo educationibus aquarum, ope purgantis incumbendum non esse.

X. Vera

X. Vera Hydropis curatio consistit in eo, ut obstructions sensim & pedetentim tollantur, vulneraque vasorum lymphaticorum consolidentur. Sensim & pedetentim dico, quia si subito fieret, vasa lymphatica magis rumperentur propter nimium impetum medicamenti adhibiti.

XI. Hoc autem velle peragere exsiccantibus medicamentis, est malum facere pejus alio.

XII. Neque nimis subtilibus uti debemus, ut croco, floribus.

XIII. Diabetis natura consistit in apertione nimia pororum ventriculi, intestinorum, vesicæ & ureterum.

XIV. Ergo per diaphoretica & sudorifera non est curanda.

XV. Verum potius per leviter adstringentia, & nimium impetum sanguinis sistentia.

XVI. Febris essentia consistit in turbata sanguinis mixtura, quæ semper non requirit intemperiem sibi comitem.

XVII. Hinc patet febres, non quoad essentiam differre; verum gradu tantum.

XVIII. Per consequens omnes febres intermittentes possunt curari eodem medicamento, sed non eadem dosi.

XIX. Pars affecta melancholiæ Hypochondriacæ non est lien sed vasa lymphatica.

XX. Quod patet ex eo, quoniam ægri aliquando dolorem sentiunt in dextro Hypochondrio, aliquando in sinistro, aliquando vero & quidem sæpissime circa umbilicum.

XXI. Præterea non audent locum affectum digito tangere præ nimio dolore, quid sane in Liene non potest locum habere, qui non est pars acuti sensus.

XXII. Unde infero, veteres nunquam veram ipsius causam attingisse, per consequens ejus curationem.

XXIII. Quæ consistit in obstructionum refectione, præcipue medicamentis externis.

XXIV. Legitima Diarrhææ & Dysentericæ curatio, non est inchoanda a pungatione, nequè ab intempestiva vasorum adstrictione, nisi in casu valde præcipiti, in quo in initio potest adstrictio concedi, ut medicus lucretur sat temporis ad curationem recte instituendam, ne homo nimis subito fati cedat.

XXV. Ni-

XXV. Nihilominus tamen ex nimia adstrictione, homines posse incidere in Melancholiam hypochondriacam, imo in Hydropem, fatemur: nam ex duobus malis minus est eligendum; adeo ut Cl. Vir. Celsi sententiam, nostram faciamus, dicentis, multa in præcipiti periculo fieri, quæ alias essent omittenda.

XVI. Phrenitidis natura consistit in partiali pororum meningum sive cerebri obstructione, quâ sublatâ, phrenitis etiam tollitur.

XXVII. Hujus curatio incipienda est a V. S., quæ si necessitas urgeat, reiterari potest. Ad obstructions in cerebro referandas, uti debemus potenti sudorifero.

XXVIII. In Phrenitide, oxyrrhodinis addere acetum licet, quanquam prima nocte ægri exinde magis delirant.

XXIX. Sic in Cardialgia ab acri sal. originem trahente, acida licet ægris propinare, quanquam etiam dolor inde augetur quam maxime.

XXX. Acetum ad obstructions quasdam referandas, ineptum esse, rationi & experientiæ repugnat.

XXX. Opiatorum usum in phrenitide admittimus, modo vires ægri constant.

XXXII. Inter opiata præfero tincturam opii ope spiritus vini extractam, quæ pro sacra anchora est habenda, (si modo caveat sibi medicus ab excessu, alias esset culter in manu pueri: nam semper incipiendum est a minima dosi, nisi periculum sit in mora, tunc prudentis medici judicio id committi debet) ad quam in Phrenitide, Mania, nimis doloribus, cæterisque morbis a nimio sanguinis impetu ortis, refugium sumi queat.

XXX. Ex pulsu solo (seclusis cæteris circumstantiis) velle dignoscere perfecte statum ægri, absurdissimum est.

XXXIV. Eadem nostra opinio est de inspectione urinæ, licet agyrta mendaciter populo obtrudunt, arbitantes, se omnia posse ex urina colligere: non nego tamen, aliquid ex urina posse colligi; verum dico tantum, quod non temere ex inspectione urinæ (non consideratis circumstantiis) judicandum nobis sit de statu ægri.

Ex

Dum Eruditissimus & Expertissimus
D. HENRICUS REINERS,

Emenso Medicæ facultatis studio pro Gradu Doctoratus
disputaret, ut intimè familiari cecinit

JOANNES BUEKEFOORT J.U.Q.S.

*Oeonis cessas dare Musa plectrum?
Festa adhuc tardus celebrare Clio?
Linque quas prompsit volucris caballi
Ungula lymphas.*

*Cernis ut latâ facie renidens
Auream Phœbus vehat axe lucem;
Alma lux, semper niveo notari
Digna lapillo!*

*Surge, prelargam vocat ad coronam
Pallas, insignem meritis Amice
Lauream specta, subiturnus omen
Scande Cathedram.*

*Laudis obiente memor usque cresce,
Calcar ad laudes tua sit Tibi laus
Prima laus laudi solet insequenti
Addere calcar.*

*Syderum Præses dominusque terre
Annuat coeptis; vaga Te per urbem
Te per & gentes radiante vettet
Gloria curru.*

*Numen annosum Tibi cedat ævum,
Fata Te norint, properentque Parca
Nescium Carpi tibi destinatos
Stamen in annos.*